

POGOVOR S PEPCO KARDELJEVO

V SATURNUSU SMO SE KALILI

Naslov rubrike ne izključuje možnosti, da bi v njej ne posegli v čas pred narodno osvobodilno vojno. Tokrat se je našemu vabilu odzvala tov. Pepca Kardelj, in se v svojem prispevku zadržala pri spominih na Moste in Polje v letih pred drugo svetovno vojno.

Iz svoje bogate revolucionarne dejavnosti v tem času nam je v razgovoru orisala položaj delavstva v tovarni Saturnus, delovanje komunistov v tovarni in na terenu ter nekatere ocene značilne za to področje v času približno od leta 1935 do pričetka vojne.

„S 13. leti sem prišla delat v Saturnus, kjer so imeli socialdemokrati v nekaterih mojstrih in predelavcih močno oporo, ki so s frazami predvsem zavajali delavstvo in služili kapitalističnim gospodarjem. Kljub

temu pa to ni bila dovolj velika prepreka, da partijska organizacija ne bi prodrla v tovarno.

Leta 1935 me je partija vključila v svoje vrste. Bili smo mladi, vedeli smo malo, vendar smo prek študentov iz univerze dobivali razno literaturo in direktive, sami pa smo pričeli na terenu pridobivati simpatizirje. Biti član partije je bila nevarnost, povezana s preganjanjem, izgubo dela in vsemi ostalimi oblikami terorja. Čeprav je bilo v tovarni malo organiziranih komunistov, je imela celica, ki je bila najtesneje povezana z delavstvom, v boju z delodajalci in socialdemokrati mnogo uspeha. Komunisti smo se bojevali proti odpustom, za kolektivne pogodbe, plačan dopust ter zbirali „pomoč za zapornike“, kakor smo navadno imenovali Rdečo pomoč, za tovariše, zaprte v Glavnjači in v drugih zaporih.

Prav zaradi take enotnosti delavcev je imel Saturnus ogromen vpliv na ostale tovarne in delavstvo, kar se je pokazalo tudi leta 1936, ko je izbruhnila velika stavka večških papirničarjev. Za stavko je bila značilna popolna solidarnost delavstva na zborovanjih, ki so jih organizirali stavkajoči, pa tudi kmetje, obrtniki, trgovci in gostilničarji so objavili pomoč. Iz Saturnusa smo takrat odšli na nabiralne akcije po mestu in na kmete, predvsem v vasi okrog Polja in Zadobrove. Ob tej priložnosti smo povezali kmete z delavci, kar je bilo nekaj povsem novega oziroma že rezultat dela partije med kmeti. To je bil ogromen uspeh, čeprav se je sicer stavka končala neuspešno. Sploh je bila za tiste čase za Polje značilna izredno velika požrtvovalnost, tovarištvo in zaupanje med prebivalstvom. Zato tudi ni

(Nadaljevanje na 7. strani)

Za humano in samoupravno družbo gre

Trideset let je minulo od takrat, ko so našo domovino zagrnili temni oblaki, ko je na sleherni košček naše zemlje stopila vojna z vso krutostjo in brezobzirnostjo. Stanje je bilo na videz brezupno. Kazalo je, da bi kot v hudi nevihti stisrili glave med ramena in se zavlekli v gosto grmovje ter v strahu čakali konca, pa naj bi bil že kakršenkoli, pa čeprav bi dočakali uničenje.

Toda ne! V našem narodu so bile dovolj velike sile, ki se niso ustrašile nevihte in so stoje kljubovale viharju. Ne samo kljubovale, temveč so se mu tudi uspešno postavile po robu.

Odpor proti najbolj brezobzirnemu sovražniku napredka, svobode in demokracije je dobil svoje utelešenje v Osvobodilni fronti slovenskega naroda, katere tridesetletnico praznujemo prav te dni. Osvobodilna fronta je bila organizacija, ki je prvič v moderni slovenski zgodovini združila večino nacionalno zavevanih in naprednih sil ter jih usmerila v mogočno enotno akcijo, v boj za nacionalno in socialno osvoboditev slovenskega delovnega človeka. Pravilnost te velike in z dragocenimi žrtvami plačane akcije je bila dokazana ob zmagi in se kaže še danes, ko želimo in se trudimo, da bi na teh temeljih zgradili novo, naprednejšo družbeno stvarnost.

Ni slučaj, da je obletnica ustanovitve Osvobodilne fronte tudi naš občinski praznik. Le malo je območij v Sloveniji, kjer bi iskra tako hitro zanetila požar upora, ki kljub vsemu nasilju ni ugasnil do osvoboditve. Odbori Osvobodilne fronte, rajonski odbori v Mostah, Polju in Dobrunjah, terenski odbori v vseh naših vaseh, zaselkih in ulicah so nastali tako rekoč čez noč in takoj pričeli z učinkovitimi akcijami, ki so takoj rodile sadove. Samo hip za tem so že nastajale prve oborožene enote – udarne pesti osvobodilnega gibanja, kateremu se ni mogel izogniti nihče, saj je bilo v vseh porah takratnega življenja. Maloštevilni člani komunistične partije pa so bili kvas tega gibanja.

Zakaj toliko besed o teh zgodovinskih dogodkih, o katerih smo že tolikokrat slišali, pisali in govorili?

Predvsem iz dveh razlogov!

Prav je, da se jih letos ob tridesetletnici spomnimo ter jim damo tisto pomembnost in veličino, kot jim pripada, saj so enkratni v dosedani zgodovini našega naroda, pa tudi naše ožje domovine.

Drugi razlog pa je, da se iz njih učimo o pomembnosti slehernega člana naše današnje družbene skupnosti in krepiamo revolucionarni ustvarjalni zanos, ki postaja vedno bolj mlahav.

Velikokrat razpravljamo o težkem gospodarske položaju, v katerem se nahajamo, velikokrat govorimo o neresenih problemih, ki so zaradi hitrega razvoja naših družbenih in ekonomskih odnosov ostajali ob strani in kričeče zahtevajo učinkovitih rešitev. A učinkovitih rešitev ne najdemo oziroma jih iščemo tam, kjer jih ni, ponavadi v brezplodnem gostobesedičenju in iskanju koristi zase. Pri tem vse preveč pozabljamo, da vse, kar je koristno za posameznika, ni vselej koristno za delovno organizacijo, občino, mesto in republiko. Prav tako ni vselej tisto, kar je koristno za delovno organizacijo, koristno za posameznika, občino, mesto in republiko. Isto velja tudi za občino, mesto in republiko. Pred seboj imamo vse preveč majhnih, ozkih ciljev, izgubljammo in pozabljamo pa glavni cilj – zgraditev samoupravne, demokratične in humane družbe. To je danes naša glavna naloga, kot je bila osnovna naloga Osvobodilne fronte pred 30 leti osvoboditev delovnih ljudi.

Res stanje ni rožnato, vendar še zdaleč ne tako temno, kot je bilo pred 30 leti. In če smo bili tedaj sposobni, da ga razrešimo, to tembolj lahko napravimo danes. Potrebno pa je, da v tej veliki nalogi sodeluje vsakdo in je za svoje delo in nedelo tudi odgovoren. Z učinkovitostjo, samodisciplino in občutkom za pravice, kot smo jih imeli pred 30 leti, bomo sčasoma odstranili vse naše sedanje težave.

To še posebej velja za občane naše občine. Kot smo v tistih težkih dneh med prvimi dvignili zastavo revolucije, tako moramo biti tudi danes v prvih vrstah boja za resnično samoupravno družbo in ekonomsko stabilizacijo, ki je pogoj za ustvaritev resničnih socialističnih odnosov.

Zastava revolucije, ki smo jo dvignili pred 30 leti, mora še vedno plapolati in še se moramo združevati pod njo, zakaj zastavljena naloga še ni končana.

To smo dolžni pred samim seboj, to smo dolžni tudi za naše potomce!

DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE IN OBČINSKA SKUPŠČINA LJUBLJANA MOSTE-POLJE

ČESTITAJO OBČANOM

za občinski praznik, praznik dela
1. maj in 30-letnico ustanovitve
osvobodilne fronte!

V novi obleki

Po dvanajstih letih življenja NAŠE SKUPNOSTI se je uredniški odbor odločil, da naše glasilo preobleče. Spremenjeno zunanost časopisa ste verjetno zaznali takoj in se tudi vprašali, čemu sprememba, ki je zlasti očitna v formatu, kvaliteti papirja, tisku in še v marsičem.

Dvanajst let smo Naša skupnost tiskali v ČZP Kočevski tisk in njegovo obliko prilagodili tiskarski tehniki v Kočevju. Naše delovno sodelovanje s tiskarskimi delavci v kočevski tiskarni je bilo več kot odlično. Vendar smo pri načrtovanju, kako naše glasilo napraviti čimbolj podobno pravemu časopisu, vedno naleteli na en sam odgovor: da je to možno le, če bi list tiskali na rotacijskem stroju, kakršnega pa v kočevski tiskarni žal nimajo.

Tako smo se tik pred letošnjo prvomajsko številko odločili, da bomo odslej tiskali Našo skupnost v tiskarni Ljudske pravice v Ljubljani.

Spremenjena tehnika tiskanja našega časopisa ima vrsto prednosti, še posebej to, da so tiskarske usluge časovno skrajšane na minimum, s čimer sodelavci pridobimo na času, ki ga bomo odslej porabili za načrtovanje in oblikovanje ter seveda predvsem tudi za vsebinsko obogatitev Naše skupnosti.

Zaradi nove oblike in spremenjenega tiska pa pridobimo tudi na prostoru, saj lahko objavimo na osmih straneh časopisa približno 24 strani več tipkopisa.

Mimo teh prednosti pa s to spremembo sprejema uredniški odbor in vsi sodelavci vrsto novih obveznosti in odgovornosti, saj so tiskarski roki naprej določeni in od njih ne bo mogoče odstopati. Druga še pomembnejša odgovornost pa se tiče oblikovanja gradiva, upoštevajoč nov format oz. tehniko in vsebinske spremembe glede kvalitete.

Uredniški odbor se bo trudil, da bo Naša skupnost v novi preobleki prav tako dober časopis in da boste občani prav tako radi segali po njem, morebitne spodrslejaje pa nam vsaj na začetku oprostite.

8. maja se dobimo v Jevnici

OBČINI LJUBLJANA MOSTE-POLJE IN LITJA

Vas vabita, da se udeležite osrednje

PROSLAVE
30-LETNICE ustanovitve OSVOBODILNE FRONTE
in
ODKRITJA

spominskih plošč na kurirskem prehodu prek reke SAVE V JEVNICI – v soboto, 8. maja 1971 ob 14. uri na mostu v Jevnici.

PROGRAM

- ob 13.00 zasedejo most „nemske in italijanske“ patrolje;
- ob 14.30 vaja teritorialnih enot s prikazom preboja prek reke Save in napada na most, kjer bodo s pomočjo aktivistov ob 14.45 „stražo likvidirali“
- ob 15.00 zbor kurirjev, partizanskih enot, zastavonos in godbe pred mostom v Senožetih;
- 15.15 proslava, odkritje spominskih plošč in kulturni program.

Po programu partizansko srečanje!

VABLJENI!